

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lutego 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Piotr Prusinowski (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi L. M.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego

w sprawie I ACa (...),

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 lutego 2017 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Skarżący L. M., prowadzący działalność gospodarczą pod firmą B., pismem z dnia 11 października 2016 r. wystąpił za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego do Sądu Najwyższego ze skargą na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki. Domagał się stwierdzenia, że w sprawie o sygn. akt I ACa (...) (po uchyleniu wyroku przez Sąd Najwyższy - o sygn. akt I ACa (...)), prowadzonej przez Sąd Apelacyjny, wystąpiła przewlekłość postępowania, zasądzenia od Skarbu Państwa kwoty 20.000 zł, zwrotu opłaty sądowej oraz zasądzenia kosztów zastępstwa adwokackiego.

Zdaniem skarżącego, przewlekłość postępowania wystąpiła na etapie rozpoznawania przez Sąd Apelacyjny wniosku o wstrzymanie wykonalności wyroku. Skarżący złożył dnia 19 marca 2015 r. skargę kasacyjną od wyroku Sądu

Apelacyjnego, wnosząc jednocześnie, na podstawie art. 388 § 1 k.p.c., o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego wyroku ze względu na możliwość wyrządzenia mu niepowetowanej szkody. Sąd Apelacyjny do dnia 11 października 2016 r. (przez półtora roku) nie rozpoznał merytorycznie tego wniosku, to jest nie oddalił go ani nie uwzględnił. W związku z brakiem rozpoznania wniosku skarżący, w celu uniknięcia przymusu, uiścił na rzecz powódki zasądzoną przez Sąd Apelacyjny kwotę. Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 19 maja 2016 r. (sygn. IV CSK 495/15) uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego w sprawie o sygn. akt I ACa (...) i przekazał temu sądowi sprawę do ponownego rozpoznania. Zdaniem skarżącego, skarga została złożona w toku postępowania, to jest zgodnie z brzmieniem art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (dalej: ustawa o skardze na przewlekłość), bowiem na skutek uchylenia wyroku Sądu Apelacyjnego w sprawie o sygn. I ACa (...), sprawa przed sądem II instancji jest zawisła.

Pismem z dnia 10 stycznia 2017 r. Prezesa Sądu Apelacyjnego złożył odpowiedź na skargę. Podniósł, że w dacie złożenia skargi na przewlekłość postępowanie w sprawie I ACa (...) już się nie toczyło. Rozpoznanie zawartego w skardze kasacyjnej wniosku pozwanego o wstrzymanie wykonania wyroku było w jego ocenie bezprzedmiotowe, bowiem wyrok ten w wyniku uwzględnienia skargi kasacyjnej został uchylony, a sprawa przekazana Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Powyższe uzasadniało umorzenie postępowania o wstrzymanie wykonania wyroku zaskarżonego skargą kasacyjną postanowieniem z dnia 17 października 2016 r. W ocenie Prezesa Sądu Apelacyjnego, zaniechanie rozpoznania wniosku o wstrzymanie wykonania orzeczenia nie spowodowało ani przewlekłości postępowania w sprawie I ACa (...), ani w sprawie I ACa (...), albowiem w momencie wszczęcia drugiego z postępowań brak było substratu rozstrzygnięcia wniosku o wstrzymanie wykonania wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga nie zasługuje na uwzględnienie.

W myśl art. 5 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość, skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. W rozpoznawanej sprawie skarga dotyczy okoliczności, która ujawniła się przed Sądem Apelacyjnym, ale powstała po prawomocnym zakończeniu sprawy o sygn. akt I ACa (...). Analogiczny stan faktyczny był już przedmiotem orzeczenia Sądu Najwyższego. W postanowieniu z dnia 5 sierpnia 2011 r. Sąd Najwyższy zajął stanowisko, że ustawa o skardze na przewlekłość nie daje podstawy do stwierdzenia przewlekłości, gdy uzasadnienie prawomocnego wyroku drugiej instancji nie zostało sporządzone w terminie, ponieważ jest to czynność wykonywana już po rozpoznaniu sprawy (III SPP 18/11, LEX nr 1101333).

W kontekście nierozpoznania przez Sąd Apelacyjny wniosku o wstrzymanie wykonalności wyroku, który był zawarty w skardze kasacyjnej, zauważyć należy, że postępowanie kasacyjne przed Sądem Najwyższym nie jest kontynuacją wcześniejszych postępowań i dotyczy nowej sprawy wszczętej przez wniesienie skargi kasacyjnej w sprawie cywilnej. Oznacza to, że w pojęciu toku postępowania od czasu jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia nie mieści się postępowanie przed Sądem Najwyższym, choćby jego wynikiem było uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, LEX nr 1400123).

Z uwagi na uiszczenie przez skarżącego (pozwanego) na rzecz powódki zasądzonej przez Sąd Apelacyjny w sprawie o sygn. akt. I ACa (...) kwoty, stwierdzenie przewlekłości postępowania nie jest również możliwe z uwagi na funkcję skargi. Skarga służy bowiem przede wszystkim wymuszeniu nadania sprawie odpowiedniego, sprawnego biegu procesowego. Cel taki spełnia zarówno samo stwierdzenie wystąpienia przewlekłości postępowania (art. 12 ust. 2 ustawy), jak również możliwość zalecenia podjęcia przez sąd rozpoznający sprawę co do istoty odpowiednich czynności w wyznaczonym terminie (art. 12 ust. 3 ustawy). W rozpoznawanej sprawie złożony przez skarżącego (pozwanego) wniosek o wstrzymanie wykonania orzeczenia stał się bezprzedmiotowy z chwilą dobrowolnego wykonania orzeczenia.

Nadto, z art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o skardze na przewlekłość wynika, że o nieuzasadnionej zwłoce prowadzącej do przewlekłości postępowania można mówić wtedy, gdy sąd przez podejmowanie decyzji z opóźnieniem lub obarczonych wadliwościami nie wydał rozstrzygnięcia co do istoty sprawy we właściwym czasie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2015 r., IV CSP 1/15, LEX nr 172105). Nie budzi wątpliwości, że warunkiem zasadności skargi na przewlekłość postępowania jest nieuzasadniona zwłoka w merytorycznym rozpoznaniu sprawy, a nie niepodjęcie przez sąd jakiejkolwiek czynności procesowej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2015 r., III SPP 20/15, LEX nr 1794319).

Jak słusznie podnosi się w orzecznictwie, niedopuszczalność skargi na przewlekłość nie oznacza, iż strona nie ma żadnego instrumentu mogącego przeciwdziałać nieprawidłowym praktykom orzeczniczym, bowiem służy temu tryb skargi administracyjnej, przewidziany w art. 37 ustawy z 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2016 r., III SPZP 1/16, LEX nr 2086136 i przywołane tam orzeczenia).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy orzekł jak w sentencji.

r.g.